

Acute palliatieve sedatie

Tabel 4 Stappenplan met doseringsschema bij acute sedatie

	Middel	Dosering
Stap 1A in geval er een intraveneuze toegangsweg beschikbaar is	midazolam	<ul style="list-style-type: none"> 15-30 mg, bij voorkeur langzaam i.v. (enkele minuten)¹ totdat voldoende sedatie bereikt is; zo nodig in combinatie met morfine.
	morfine (alleen bij pijn en/of dyspneu)	<ul style="list-style-type: none"> bij opioïdnaïeve patiënt: 15 mg langzaam i.v.; bij opioïdgebruik: 1/3^e van (equianalgetische) dagdosering tot een maximum van 30 mg.
Stap 1B in geval er geen intraveneuze toegangsweg beschikbaar is²	midazolam	<ul style="list-style-type: none"> 15-30 mg s.c.; kies voor 30 mg bij dreigende acute verstikking en/of eerder benzodiazepinegebruik; bij s.c. toediening van 30 mg (=6 cc) kan op 2 plaatsen 15 mg gespoten worden. <p>of:</p> <ul style="list-style-type: none"> 15 mg midazolam intranasaal (2,5 mg/dosis, 3 doses per neusgat). Niet geschikt bij bloeding uit neus. Zo nodig in combinatie met morfine.
	morfine (bij pijn en/of dyspneu) ³	<ul style="list-style-type: none"> bij opioïdnaïeve patiënt: 15 mg s.c.; bij opioïdgebruik: 1/3^e van (equianalgetische) dagdosering s.c. tot een maximum van 30 mg.
Stap 2	<ul style="list-style-type: none"> herhaal medicatie zo nodig op geleide op effect; evalueer de situatie iedere 15 minuten; geef opnieuw midazolam en morfine indien patiënt niet comfortabel is geworden; geef afhankelijk van de reactie dezelfde of dubbele dosering midazolam en morfine; 	
Stap 3	<ul style="list-style-type: none"> heroverweeg indicatie tot sedatie indien patiënt niet snel komt te overlijden. 	

¹ Bij I.V.-toediening wordt geadviseerd bolussen langzaam in enkele minuten toe te dienen vanwege kans op apneu.

² De voorkeurswijze van toediening (intranasaal en subcutaan) is onder andere afhankelijk van de onderliggende oorzaak en/of de aanwezigheid van bekwame zorgverleners.

³ Gebruik ook morfine bij een acute sedatie als er een reëel op het ontstaan van pijn en/of dyspnoe, wat bij acute sedatie vaak het geval zal zijn.

Raadpleeg voor het hele stappenplan, uitgebreidere informatie en toelichting op bijzondere situaties de [richtlijn](http://www.pallialine.nl) (www.pallialine.nl) of de (digitale) [beslisboom](http://www.palliaguide.nl) (www.palliaguide.nl).